

האור שעלה מן ההריוסות: מסעו של הרמב"ן
ספור על אמונה בה', אהבת ארץ ישראל, וכוחה של הענוה.

שֵׁר הַתּוֹרָה בְּאֶרֶץ סִפְרָד

לפני מאות שנים חי בספרד
אחד מגדולי ישראל:
רבי משה בן נחמן, הרמב"ן.

הוא היה צדיק, חכם גדול,
ומלך ספרד חלק לו כבוד רב.

אלפי תלמידים למדו
תורה מפיו, והוא הודה
לה' על כל טוב.

הַגֵּגּוּעִים רְדִירִים לְאֶרֶץ הַקּוֹדֶשׁ

כְּשֶׁהֲרַמְּבִ"ן הָיָה בֶּן שִׁבְעִים
וּשְׁתַּיִם, הוּא קִבֵּל הַחֻלָּטָה
אֲמִיצָה.

לְבִי בַּמִּזְרָח! אָמַר. הוּא עָזַב
אֶת הַכְּבוֹד בְּסִפְרֹד כְּדִי
לַעֲלוֹת לִירוּשָׁלַיִם.

הוּא שָׁם אֶת בְּטָחוֹנוֹ בַּקְדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא וַיֵּצֵא לְדֶרֶךְ.

אֲמוּנָה בְּלֵב סֶעֱרָה

הַמָּסַע בְּאֲנִיָּה הָיָה מְפִיחַד. גָּלִים
שָׁחֲרִים וְעֲנָקִים הִתְנַפְּצוּ בְּחִזָּקָה!
הַנוֹסְעִים רָעְדוּ, אֶךְ הַרְמַב"ן יָשַׁב
בְּשִׁלוֹה, מִתְפַּלֵּל לְבוֹרָא עוֹלָם.
הוּא יָדַע שֶׁה' מוֹבִיל אוֹתוֹ וְשׁוֹמֵר
עָלָיו, מִמָּשׁ כִּמוֹ אָבָא דּוֹאֵג.

הנשיקה לאדמת הקודש

בהשגחה פרטית
מפלאה, האניה הגיעה
לחופי הארץ שלמה.

כאשר נגלתה לפניו
ירושלים, הרמב"ן
התרגש והודה לה'.

הוא התכופף כדי לנשק
את אבניה הקדושות
של עיר הקודש.

חושך של חורבן

אבל כשנכנס בשערים... הלב שלו נשבר. אין תורה ואין תפילה.
ירושלים היתה חרבה לחלוטין על ידי האויבים, עזובה והרוסה.
הרמב"ן בכה זמן רב, קרע את בגדיו באבל ונשא תפילה כואבת לשמים.

אֵיהּ יְהוּדִי יְהוּדִי הָעִיר?

הָרַמַּב"ן חִיפֵּשׁ צְדִיקִים
לְהַתְּפִיל אֶתֶם, אֲבָל
כִּמְעַט כָּלָם בָּרַחוּ
בַּמִּלְחָמוֹת.
הוּא מֵצֵא רַק שְׁנֵי
אֲחִים יְהוּדִים, צָבָעִים
מִסָּכְנִים.

הָאֵם הָרַמַּב"ן כָּעַס?
הָאֵם הִתְיַאֵשׁ וְחָזַר
לְסִפְרָד. לֹא מִמָּשׁ!

אָנוּ נִבְנֶה מִחֲדָשׁ בְּיָדֵינוּ!

הַרְמַב"ן הָיָה עֲנִיו וְיָדַע
שֶׁה' שָׁלַח אוֹתוֹ הִנֵּה
לְתַפְקִיד קָדוֹשׁ.

בְּמָקוֹם לְכַעַס עַל הַחֲרָבָן,
הוּא אָמַר: אֲנַחְנוּ נָקִים
בֵּית כְּנָסֶת!

בְּעֶזְרַת יֵשׁוּ הַקָּדוֹשׁוֹת,
הֵם פָּנוּ אֶת הָעֶפֶר מִמִּבְנֶה
שֶׁל עַמּוּדֵי שֵׁשׁ יָפִים.

סֵפֶר תּוֹרָה מִהָעִיר שְׁכֶם

הַרְמַב"ן שָׁלַח שְׁלִיחִים
לְהָבִיא סֵפֶר תּוֹרָה מִהוֹדֶר
שְׁנִשְׁמַר בְּעִיר שְׁכֶם.

יְהוּדִים מִהַכְּפָרִים שָׁמְעוּ
שֶׁרַר הַתּוֹרָה כָּאן, וְהִתְחִילוּ
לְהִגִּיעַ לְהַתְפַּלֵּל בְּיַחַד.

קוֹל שֶׁל לְמוֹד וּתְפִלָּה לַה'
מִלֹּא שׁוֹב אֶת יְרוּשָׁלַיִם
הַבְּנוּיָה!

אגרת לבן הרחוק

בְּלִילָה, לְאוֹר הַנֵּר, הֶרְמֵב"ן
יָשָׁב בְּבֵית הַמְדָּרֶשׁ וְהִתְגַּעְגַּע
לְבָנוּ שֶׁבְּסִפְרָד.

הוא הֶחְלִיט לִכְתֹּב לוֹ מִכְתָּב
שִׁיעֲבִיר לוֹ אֶת הַיְרֵשָׁה הַכִּי
חֲשׂוּבָה שָׁלוֹ.

מִכְתָּב עַל הַמַּדּוֹת שְׁבוּנוֹת
אֶת הָאָדָם וְאֶת הָעוֹלָם
בְּעֶזְרַת ה'.

סוד הענוה

כך פתח הרמב"ן את מכתבו, המופר כ'אגרת הרמב"ן:

"תתנהג תמיד לדבר כל דבריך
בנחת, לכל אדם, בכל עת..."

הרמב"ן למד את בנו ואותנו שהדבר החשוב ביותר
הוא הענוה, אשר דרכה שורה שכינה באדם.

וְתִנָּצֵל מִן הַכַּעַס

אֲנָשִׁים הַמְדַּבְּרִים בְּנִחַת מִנְּצָלִים מֵהַכַּעַס הַמְשָׁחִית.
אֱלֹהֵי הֶרֶמֶב"ן הָיָה כּוֹעֵס עַל חֶרְבֵּן יְרוּשָׁלַּיִם, הוּא לֹא הָיָה בּוֹנֶה אוֹתָהּ!
רַק אָדָם שֶׁמְבִיט בְּכָל בְּרוּגָע וּבְאַמוּנָה גְדוֹלָה מֵה', יוֹדֵעַ אֵיךְ לְתַקֵּן.

שְׁנֵי שְׂבִילִים, שְׁתֵּי תוֹצְאוֹת

שְׂבִיל הָעֲנוּהָ:

אֲנִיחֵנוּ לְוִמְדִים לְוִתֵּר, לְתִקּוֹן שְׂבָרִים, וּלְהִרְבּוֹת אֶת אֲהַבַּת
הַקִּדּוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּעוֹלָם. מִמָּשׁ כְּמוֹ הַרְמֵב"ן!

שְׂבִיל הַכַּעַס:

מְבִיא אוֹתָנוּ לְשִׁבוּר חֲפָצִים, לְפִגּוּעַ בַּחֲבָרִים,
וּלְהִרְחִיק מֵאִתָּנוּ אֶת מִלְאָכֵי ה'.

הֶרֶמֶב"ן וְאַנְחָנוּ (עוֹשִׂים מַעֲשֵׂה!)

- ✓ כְּאִשֶּׁר מִיִּשְׁהוּ לֹקַח לָכֶם מִשְׁחָק אוֹ אוֹמֵר מֶלֶה שְׂמִמְכֵּי־סָה אֶתְכֶם:
- ✓ זָכְרוּ אֶת אֲגֻרַת הֶרֶמֶב"ן! סִפְרוּ בַּיָּלָב עַד שְׁלוֹשׁ וְהִתְפַּלְלוּ לַה' שְׂיַעְזֹר לָכֶם.
- ✓ בְּמָקוֹם לְצַעֲוָק, דַּבְּרוּ תָמִיד בְּשִׁקֵּט וּבִנְחָת. כֹּךְ מְנַצְחִים!

בונים את יְרוּשָׁלַיִם בְּמִדּוֹת טוֹבוֹת

הַרְמֵב"ן בָּנָה אֶת יְרוּשָׁלַיִם מִחֻדָּשׁ לֹא רַק בְּאַבְנִים, אֲלָא בְּכַח מִדַּת הָעֲנוּוָה, בְּאַמוּנָה וּבְאַהֲבַת ה'.
כָּל פַּעַם שְׁאַתֶּם מְדַבְּרִים בְּנִחַת, מְתַרְחָקִים מֵהַפֶּעַס, וּמוֹדִים לְקָדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא -
אַתֶּם, מִמָּשׁ אַתֶּם, מוֹסִיפִים עוֹד אֶבֶן קְדוֹשָׁה לְבִנְיַן יְרוּשָׁלַיִם הַשְּׁלֵמָה!